

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 196/2026-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária Mandzák a spol., s.r.o., Zámocká 5, Bratislava, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tost 1/2025 z 19. augusta 2025 takto

r o z h o d o l :

1. Návrhu na odklad vykonateľnosti **n e v y h o v u j e .**
2. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. novembra 2025 (doplnenou podaním doručeným ústavnému súdu 28. novembra 2025, pozn.) domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a 2 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 1/2025 z 19. augusta 2025. Sťažovateľ žiada, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ taktiež ústavný súd požiadal o odloženie vykonateľnosti napadnutého uznesenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že na podklade obžaloby podanej prokurátorom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky JUDr. Ondrejom Repom, PhD., sa na Špecializovanom trestnom súde vedie trestné konanie proti sťažovateľovi pod sp. zn. 7T/1/2022, pričom v trestnej veci aktuálne rozhoduje senát v zložení JUDr. Ján Hrubala (predseda senátu), JUDr. Ján Giertli a JUDr. Rastislav Stieranka (členovia senátu).

3. Sťažovateľ ako obžalovaný podaním zo 4. decembra 2024 označeným ako „*Výzva na prijatie opatrení na rešpektovanie prezumpcie nevinny*“ vyzýval na prijatie opatrení na rešpektovanie prezumpcie nevinny v zmysle práva Únie, a to najmä čl. 48 ods. 1 charty a smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/343 z 9. marca 2016 o posilnení určitých aspektov prezumpcie nevinny a práva byť prítomný na konaní pred súdom v trestnom konaní (ďalej len „smernica“), ktoré predovšetkým odôvodnil odkazmi na medializáciu predmetnej trestnej veci politikmi zo strany OĽANO a Za ľudí, osobitne bývalým predsedom vlády Slovenskej republiky Igorom Matovičom. V predmetnom podaní poukazoval na pozitívny záväzok štátu prijať vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo, že pri poskytovaní informácií médiám orgány verejnej moci nebudú označovať podozrivé ani obvinené osoby za vinné, kým im nebola preukázaná vina zákonným spôsobom. Členské štáty by preto mali informovať orgány verejnej moci o tom, že pri poskytovaní alebo zverejňovaní informácií médiám je dôležité náležite prihliadať na prezumpciu nevinny, a to bez zásahu do vnútroštátnych právnych predpisov na ochranu slobody tlače a iných médií. Smernica teda ukladá pozitívny záväzok členskému štátu prijať vhodné opatrenia v prípade porušenia prezumpcie nevinny s tým, že výber týchto vhodných opatrení je ponechaný na úvahu členským štátom.

4. Na uvedené podanie reagoval senát špecializovaného súdu na hlavnom pojednávaní v predmetnej trestnej veci „*zjednodušene tak, že súd nemá vnútroštátne opatrenie na zabezpečenie prezumpcie nevinny*“.

5. Sťažovateľ podal 9. decembra 2024 námietku zaujatosti proti senátu z dôvodu, že vymedzený postup považoval za jasnú podporu Igora Matoviča, čo následne preukazuje politizáciu trestného procesu. Relevantné je aj to, že prokurátor žiadal vykonať tlačové vyhlásenia Igora Matoviča ako dôkaz v konaní. Podľa názoru sťažovateľa z uvedeného je zjavná zaujatosť namietaných sudcov v snahe nezakročiť proti politikovi a bývalému predsedovi vlády a ministrovi financií, ktorý svojimi výrokmami jasne zasahoval do trestného konania porušovaním prezumpcie nevinny.

6. O námietke zaujatosti rozhodol špecializovaný súd uznesením sp. zn. 7T/1/2022 z 10. decembra 2024 tak, že JUDr. Jána Hrubalu, predsedu senátu, a JUDr. Jána Giertliho, člena senátu, podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku nevytlúčil z úkonov v trestnej veci vedenej pod sp. zn. 7T/1/2022.

7. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť. Vec bola predložená na rozhodnutie najvyššiemu súdu a bola vedená pod sp. zn. 5 Tost 1/2025, pričom o nej mal rozhodnúť senát v zložení JUDr. Peter Štíft (predseda senátu) a JUDr. Martin Bargel a JUDr. Marián Mačura (členovia senátu).

8. Dňa 16. januára 2025 podal sťažovateľ námietku zaujatosti proti JUDr. Petrovi Štíftovi a JUDr. Jurajovi Klimentovi. Ďalším podaním sťažovateľ uplatnil námietky zaujatosti proti JUDr. Martinovi Bargelovi a JUDr. Mariánovi Mačurovi. Je potrebné uviesť, že JUDr. Martin Bargel nastúpil ako člen senátu po JUDr. Jurajovi Klimentovi, ktorý bol vylúčený iným senátom na základe svojho vlastného oznámenia o zaujatosti.

9. O týchto námietkach zaujatosti rozhodol senát najvyššieho súdu uznesením sp. zn. 5 Tost 1/2025 z 18. februára 2025 tak, že JUDr. Petra Štífta, predsedu senátu, a JUDr. Martina Bargela, člena senátu, podľa § 32 ods. 3 Trestného poriadku nevytlúčil z úkonov v trestnej veci vedenej

na najvyššom súde pod sp. zn. 5Tost/1/2025 a súčasne nekonal o námietke zaujatosti smerujúcej proti JUDr. Mariánovi Mačurovi.

10. Proti tomuto uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, o ktorej mal rozhodovať päťčlenný senát najvyššieho súdu pod sp. zn. 2 TdoVS 5/2025, pričom sťažovateľ 29. apríla 2025 podal námietku zaujatosti proti JUDr. Patrikovi Príbelskému, JUDr. Petrovi Kaňovi, JUDr. Emilovi Klemaničovi a JUDr. Beate Javorkovej. Uviedol, že JUDr. Patrik Príbelský rozhodoval o sťažovateľovi vo väzobných veciach spolu s JUDr. Martinom Bargelom. Ak je teda prítomná námietka zaujatosti proti JUDr. Martinovi Bargelovi z titulu existencie väzobných rozhodnutí, tak tieto JUDr. Martin Bargel spolurozhodoval s JUDr. Patrikom Príbelským. Vo vzťahu k iným sudcom sťažovateľ videl zaujatosť v tom, že ak títo sudcovia majú posúdiť námietku zaujatosti proti JUDr. Petrovi Štiftovi z titulu jeho vzťahu synovca k obhajcovi sťažovateľa s ohľadom na mincové transakcie, tak títo sudcovia už totožnú námietku posudzovali v inom prípade.

11. O tejto námietke sťažovateľa (t. j. o námietke zaujatosti proti JUDr. Patrikovi Príbelskému, JUDr. Petrovi Kaňovi, JUDr. Emilovi Klemaničovi a JUDr. Beate Javorkovej) senát 2 TdoVS nekonal, pričom toto rozhodnutie prijal na neverejnom zasadnutí 20. mája 2025 a sťažovateľovi ho oznámil vyrozumiením sp. zn. 2 TdoVS 5/2025 z 21. mája 2025.

12. Následne senát najvyššieho súdu 2 TdoVS uznesením sp. zn. 2 TdoVS 5/2025 z 27. mája 2025 zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 1/2025 z 18. februára 2025 (ktorým senát najvyššieho súdu 5 Tost rozhodol o nevyklúčení JUDr. Petra Štífta a JUDr. Martina Bargela z rozhodovania o sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu špecializovaného súdu sp. zn. 7T/1/2022 z 10. decembra 2024, ktorým špecializovaný súd nevyklúčil JUDr. Jána Hrubalu a JUDr. Jána Giertliho z úkonov v trestnej veci vedenej na špecializovanom súde pod sp. zn. 7T/1/2022, pozn.) ako nedôvodnú podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. V rámci prípravy predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti ústavný súd zistil, že sťažovateľ svojou predchádzajúcou ústavnou sťažnosťou (doručenou ústavnému súdu 30. júla 2025 a vedenou pod sp. zn. I. ÚS 106/2026, pozn.) namietal porušenie svojich práv predmetným vyrozumiením najvyššieho súdu sp. zn. 2 TdoVS 5/2025, ako aj uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 TdoVS 5/2025 z 27. mája 2025, pričom ústavný súd túto predchádzajúcu ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol uznesením č. k. I. ÚS 106/2026-28 z 26. februára 2026 podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ako neprípustnú.

13. Následne senát najvyššieho súdu 5 Tost napadnutým uznesením z 19. augusta 2025 zamietol podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu špecializovaného súdu sp. zn. 7T/1/2022 z 10. decembra 2024.

14. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v podstatnom namieta, že najvyšší súd napadnutým uznesením arbitrárne zamietol jeho sťažnosť proti prvostupňovému uzneseniu špecializovaného súdu o nevyhovení jeho námietke zaujatosti proti sudcom špecializovaného súdu prejednávajúcim jeho trestnú vec. Podľa názoru sťažovateľa najvyšší súd zamietnutím jeho predmetnej sťažnosti proti prvostupňovému uzneseniu taktiež v konečnom dôsledku neprijal adekvátne opatrenia na zabezpečenie prezumpcie nevinu v prebiehajúcim trestnom konaní vedenom proti sťažovateľovi a ďalším obvineným.

15. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti zároveň vo vzťahu k otázke splnenia procesných podmienok konania pred ústavným súdom poukazuje na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veci Petriková proti Slovensku z 25. novembra 2022, v ktorom ESLP založil svoju právomoc pri posúdení nestrannosti sudcov ústavného súdu rozhodujúcich o námietke zaujatosti, a to ešte pred právoplatným skončením veci. Podľa názoru sťažovateľa je potrebné tiež vychádzať z čl. 4 ods. 2 smernice, ktorý ukladá členským štátom zabezpečiť prezumpciu neviny v súlade s čl. 10 tejto smernice. Článok 10 smernice pritom garantuje opravný prostriedok. Nemožno akceptovať, aby opravným prostriedkom na rešpektovanie prezumpcie neviny bolo odvolanie v merite veci či dovolanie alebo nasledujúca ústavná sťažnosť. S ohľadom na samotnú povahu práva podľa čl. 6 ods. 2 dohovoru v zmysle judikatúry ESLP je potrebné zabezpečiť rešpektovanie prezumpcie neviny ihneď v priebehu trestného konania a tento opravný prostriedok nesmie byť závislý od výsledku súdneho konania. Opačný prístup by znamenal porušenie samotnej prezumpcie neviny (Gutsanovi proti Bulharsku, č. 34529/10 z 15. 10. 2013), a preto ani odvolanie proti meritórnemu rozsudku nemôže splniť svoj účel, keďže ním nie je možné zabezpečiť nápravu porušenia prezumpcie neviny (Kasatkin proti Rusku, č. 53672/14 z 22. 6. 2021, body 20 – 24). Povinnosť zabezpečiť rešpektovanie prezumpcie neviny v priebehu konania pritom podporne vyplýva aj z judikatúry Súdneho dvora Európskej únie [ďalej len „Súdny dvor“ (m. m. rozsudok z 10. 11. 2022, DELTA STROJ 2003, C-203/21, body 59 a 64)]. Aj judikatúra Súdneho dvora teda vychádza z toho, že zabezpečenie opravného prostriedku na rešpektovanie prezumpcie neviny po právoplatnosti rozhodnutia nemá praktický zmysel. Z vymedzených dôvodov je podľa sťažovateľa daná právomoc ústavného súdu v danej veci. Ak by ústavný súd bol opačného názoru, sťažovateľ argumentuje, že vymedzené okolnosti predstavujú dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde, ktoré umožňujú ústavnému súdu vec prejednať bez toho, aby sťažovateľ vyčerpal opravné prostriedky.

II.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

16. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Ústavný súd na predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

17. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť je potrebné odmietnuť podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a to z dôvodu jej neprípustnosti [§ 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde v spojení s § 55 písm. d) a § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde].

18. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

19. Podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, ktorý je neprípustný.

20. Podľa § 55 písm. d) zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania je neprípustný, ak to ustanovuje zákon o ústavnom súde v § 132 ods. 1 alebo § 142 ods. 1.

21. Podľa § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde je ústavná sťažnosť neprípustná, ak o ochrane základných práv a slobôd sťažovateľa vo veci, ktorej sa ústavná sťažnosť týka, je príslušný rozhodovať iný súd alebo ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

22. Ústavný súd sa vo svojej doterajšej rozhodovacej činnosti už viackrát zaoberal sťažnosťami, v ktorých sťažovatelia namietali porušenie svojich ústavou garantovaných práv v súvislosti s rozhodovaním všeobecných súdov o námietkach zaujatosti vznesených sťažovateľmi ako účastníkmi súdneho konania proti zákonnému sudcovi, pričom jeho judikatúra v porovnateľných veciach sa ustálila na niekoľkých zásadných východiskách (IV. ÚS 303/2010, II. ÚS 67/2019, II. ÚS 17/2022, II. ÚS 501/2023).

23. Z čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru vyplýva právo účastníka súdneho konania na nestranný súd, ktorému zodpovedá ústavná povinnosť súdov prerokovať a rozhodnúť každú vec tak, aby voči účastníkom postupovali nezaujato a neutrálne, žiadnemu z nich nenadržali a objektívne posúdili všetky skutočnosti závažné pre rozhodnutie vo veci. Nestranný súd poskytuje všetkým účastníkom konania rovnaké príležitosti na uplatnenie všetkých práv, ktoré im zaručuje právny poriadok, pokiaľ má právomoc o nich rozhodnúť (obdobne pozri napr. II. ÚS 71/97, III. ÚS 24/05, IV. ÚS 38/09). Obsahom práva na prerokovanie veci pred nestranným súdom však nie je povinnosť súdu vyhovieť návrhu oprávnených osôb a vylúčiť nimi označeného sudcu z ďalšieho prerokovania a rozhodovania veci pre zaujatosť. Obsahom základného práva na prerokovanie veci nestranným súdom je len povinnosť súdu ústavne akceptovateľným spôsobom prerokovať každý návrh oprávnenej osoby na vylúčenie sudcu z ďalšieho prerokovania a rozhodnutia veci pre zaujatosť a rozhodnúť o ňom (sp. zn. I. ÚS 73/97).

24. Základné právo na prerokovanie a rozhodnutie veci nestranným súdom je v trestnom súdnom konaní garantované najmä prostredníctvom inštitútu vylúčenia sudcu z ďalšieho prejednávania a rozhodovania predmetnej veci pre zaujatosť. Z uvedeného dôvodu možno sudcu vylúčiť buď na návrh účastníka súdneho konania, alebo na základe návrhu samotného sudcu.

25. Namietané porušenie základných práv sťažovateľa z dôvodu namietanej zaujatosti sudcov špecializovaného súdu konajúcich v jeho trestnej veci posúdil ústavný súd aj s prihliadnutím na to, či neexistuje všeobecný súd, ktorý by mohol rozhodnúť o ochrane práv sťažovateľa.

26. Ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy, podľa ktorého môže ústavný súd konať o namietanom porušení sťažovateľových práv a vecne sa zaoberať jeho ústavnou sťažnosťou, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred iným súdom prostredníctvom iných právnych prostriedkov, ktoré mu zákon na to poskytuje. Zmysel a účel uvedeného princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú v trestnom konaní povinné vykladať

a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým právnickým osobám alebo fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity ochrany ústavnosti ústavným súdom podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (obdobne pozri sp. zn. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 137/2019, II. ÚS 257/2021, II. ÚS 17/2022, II. ÚS 501/2023).

27. Pokiaľ ide o sťažovateľom nastolenú súvisiacu otázku špecifického prostriedku, ktorého využitím by sa bolo možné domáhať „okamžitého“ prieskumu tvrdenia o zásahu do prezumpcie neviny, možno konštatovať, že Trestný poriadok a ani iná vnútroštátna regulácia neupravujú špecifický prostriedok, ktorého využitím by sa bolo možné domáhať „okamžitého“ prieskumu tvrdenia o zásahu do prezumpcie neviny. Podstatné však je, či vnútroštátna úprava zakotvuje iný, všeobecnejšie konštruovaný procesný inštrument smerujúci k bezodkladnému prieskumu dodržania prezumpcie neviny. V tejto súvislosti ústavný súd (v súlade so závermi, ku ktorým dospel v uznesení sp. zn. I. ÚS 106/2026 v rámci rozhodovania o predchádzajúcej ústavnej sťažnosti sťažovateľa, pozn.) konštatuje, že Trestný poriadok síce nezakotvuje typovo špecificky pomenovaný právny prostriedok ochrany prezumpcie neviny, upravuje však námietku zaujatosti, ktorá neexistenciu osobitného mechanizmu v plnej miere nahrádza. Sťažovateľ pritom tento prostriedok využil, pričom na svoje argumenty získal odpovede. V týchto súvislostiach je tiež relevantné, že čl. 13 dohovoru zaručuje dostupnosť opravného prostriedku na vnútroštátnej úrovni na presadenie podstaty práv a slobôd zakotvených v dohovore bez ohľadu na formu, v akej sú zabezpečené vo vnútroštátnom právnom poriadku. Účinkom čl. 13 je teda požiadavka poskytnúť vnútroštátny opravný prostriedok na riešenie podstaty sťažnosti podľa dohovoru a poskytnúť primeranú nápravu, hoci zmluvné štáty majú určitú voľnosť, pokiaľ ide o spôsob, akým plnia svoje povinnosti podľa tohto ustanovenia (Jabari proti Turecku, č. 40035/98, § 48, ECHR 2000-VIII, a Bazjaks proti Lotyšsku, č. 71572/01, § 127, 19. 10. 2010, s ďalšími odkazmi). Opravný prostriedok požadovaný čl. 13 musí byť „účinný“ v praxi aj v práve (napríklad İlhan proti Turecku [GC], č. 22277/93, § 97, ECHR 2000-VII). Pojem „účinný“ sa tiež považuje za znamenajúci, že opravný prostriedok musí byť primeraný a dostupný (Asproftas proti Turecku, č. 16079/90, § 120, 27. 5. 2010; citované z rozsudku EŠLP vo veci O’Sullivan McCarthy Mussel Development Ltd proti Írsku zo 7. 6. 2018, sťažnosť č. 44460/16). Možno tak uzavrieť, že v systéme právneho poriadku Slovenskej republiky účinným prostriedkom nápravy v trestnom konaní (aj vo vzťahu k ochrane pred zásahom do práva na prezumpciu neviny) je v kontexte požiadavky na bezprostrednú dostupnosť predovšetkým námietka zaujatosti podľa § 31 Trestného poriadku a následne tiež dostupný účinný opravný prostriedok – sťažnosť podľa § 32 ods. 4 Trestného poriadku, na základe ktorej možno preskúmať rozhodnutie o podanej námietke zaujatosti. Tieto opravné prostriedky sú i) schopné priamo napraviť namietané porušenie práv dotknutej osoby, ii) sú dotknutej osobe okamžite k dispozícii, iii) umožňujú efektívne chrániť predmetné práva. Tieto opravné prostriedky teda možno považovať za účinné, dostatočné a dostupné.

28. Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd nezistil dôvod na odklon od ustálenej judikatúry, podľa ktorej je trestné konanie od začiatku až do konca procesom, v ktorom sa v rámci

vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií na ochranu práv a slobôd môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní a súdov naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia. Spravidla až po jeho skončení možno na ústavnom súde namietať pochybenia znamenajúce porušenie práv a slobôd, ak tieto deficity neboli odstránené v priebehu samotného trestného konania. Pokiaľ by ústavný súd na túto skutočnosť neprihliadal, poprel by účel a zmysel opravných prostriedkov v trestnom konaní, ktorým je (okrem iného) aj náprava prípadných pochybení vo veci konajúcich orgánov verejnej moci (v danom prípade súdov, pozn. – m. m. napr. III. ÚS 513/2024).

29. Ústavný súd vo vzťahu k obdobnej situácii, v akej sa nachádza sťažovateľ (t. j. nevyhovenie námietke zaujatosti vznesenej obžalovaným proti sudcovi prejednávajúcemu jeho trestnú vec), už v minulosti opakovane (napr. II. ÚS 17/2022, II. ÚS 501/2023) poukázal na § 306 a nasledujúce Trestného poriadku, podľa ktorých je opravným prostriedkom proti rozsudku súdu prvého stupňa odvolanie, pričom obžalovaný ako osoba oprávnená podať odvolanie proti výroku rozsudku, ktorý sa ho priamo dotýka, môže toto odvolanie podať pre nesprávnosť výroku, ako aj pre porušenie ustanovení o konaní, ktoré predchádzalo rozsudku, ak toto porušenie mohlo spôsobiť, že výrok je nesprávny alebo že chýba. V nadväznosti na to odkazuje ústavný súd v konkrétnosti na § 321 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého odvolací súd zruší napadnutý rozsudok (okrem iných prípadov) pre podstatné chyby konania, ktoré napadnutým výrokom rozsudku predchádzali, najmä preto, lebo boli porušené ustanovenia, ktorými sa má zabezpečiť objasnenie veci alebo právo obhajoby. Ústavný súd zároveň poukazuje na § 368 ods. 1 Trestného poriadku, podľa ktorého možno podať dovolanie proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371 Trestného poriadku. V nadväznosti na to odkazuje ústavný súd na § 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku, v zmysle ktorého sa rozhodnutím podľa § 368 ods. 1 Trestného poriadku rozumie (okrem iných) aj rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok podaný proti rozhodnutiu podľa písmen a) [rozsudok a trestný rozkaz] až g) Trestného poriadku, alebo rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol. Napokon v tomto kontexte poukazuje ústavný súd aj na § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku, podľa ktorého možno dovolanie podať, ak vo veci konal alebo rozhodol orgán činný v trestnom konaní, sudca alebo prísediaci, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania.

30. Nadväzujúc na uvedené, ústavný súd v súvislosti s § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku pripomína, že ústavný súd už v minulosti (nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 129/2010 z 9. marca 2011) dospel k záveru, že § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku je postavený na slovnom spojení „sudca... ktorý mal byť vylúčený...“, pričom takto formulovaná dikcia dôvodu dovolania neumožňuje dovolaciemu súdu odmietnuť dovolanie pre absenciu tohto dôvodu iba odkazom na iné rozhodnutie(-a) o ne/vylúčení sudcu. Naopak, ústavnou povinnosťou dovolacieho súdu je v záujme reálneho naplnenia práv obvineného podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 48 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru pri takto uplatnenom dôvode dovolania meritórne skúmať, či sudca (vo vzťahu ku ktorému bol tento dovolací dôvod uplatnený) mal alebo nemal byť (teda nie či bol alebo nebol) vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania (II. ÚS 17/2022, II. ÚS 501/2023).

31. Z jednotlivých ustanovení Trestného poriadku citovaných v predchádzajúcom bode odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že skutočnosť namietaná sťažovateľom – tvrdenie o zaujatosti sudcov špecializovaného súdu konajúcich v jeho trestnej veci potenciálne zakladá

(nie bez ďalšieho preukazuje, pozn.) dôvod na podanie odvolania, prípadne dovolania v ďalšej etape súdneho konania. Právna úprava teda sťažovateľovi umožnila nielen bezprostredne (aktiváciou námietky zaujatosti, pozn.), ale umožňuje mu dokonca aj v následných štádiách trestného konania domáhať sa právne účinným spôsobom ochrany svojich označených práv prostredníctvom riadneho a mimoriadneho opravného prostriedku – odvolania a dovolania, na základe podania ktorých je odvolací súd, prípadne dovolací súd oprávnený a povinný preskúmať opodstatnenosť tvrdení sťažovateľa o existencii zaujatosti sudcov špecializovaného súdu konajúcich v jeho trestnej veci (m. m. II. ÚS 67/2019, II. ÚS 257/2021, II. ÚS 17/2022, II. ÚS 501/2023).

32. Napokon ústavný súd (v súlade so závermi, ku ktorým dospel v uznesení sp. zn. I. ÚS 106/2026 v rámci rozhodovania o predchádzajúcej ústavnej sťažnosti sťažovateľa, pozn.) konštatuje, že v predchádzajúcich bodoch formulovaný právny záver o neprípustnosti ústavnej sťažnosti sťažovateľa nijako nespochybňujú ani rozhodnutia ESLP a Súdneho dvora, na ktoré odkazoval sťažovateľ v ústavnej sťažnosti. Pokiaľ ide o rozhodnutie ESLP vo veci Gutsanovi proti Bulharsku z 15. októbra 2013 (konečné rozhodnutie z 15. 1. 2014), toto rozhodnutie sa týkalo prebiehajúceho trestného konania, avšak ESLP preskúmaval výlučne zásah policajných orgánov z 31. marca 2010 spojený s vniknutím policajných orgánov do domu sťažovateľov, ktorý viedol k zadržaniu sťažovateľa, a to za prítomnosti manželky sťažovateľa a ich dvoch maloletých dcér, a to z hľadiska čl. 3 dohovoru. ESLP uplatnil svoju právomoc z dôvodu absencie účinného vnútroštátneho prostriedku nápravy v prípadoch, keď malo dôjsť výlučne k duševnej (psychickej) traume zo strany policajných orgánov pri vykonávaní ich právomoci. Rozhodnutie Kasatkin proti Rusku z 22. júna 2021 sa týkalo námietky sťažovateľa o porušení princípu prezumpcie nevinny vzhľadom na obsah reportáží v médiách citujúcich hovorca vyšetrovacieho orgánu, resp. vzhľadom na tlačovú správu súdu prvého stupňa o tom, že bude prejednávať sťažovateľovu vec, keď sťažovateľ bol označený ako páchatel daných trestných činov. ESLP odmietol sťažnosť ako neprípustnú aj z dôvodu, že sťažovateľ využil na svoju ochranu len odvolanie proti prvostupňovému rozsudku, v ktorom namietal aj porušenie princípu prezumpcie nevinny, čo však ESLP nepovažoval za účinný prostriedok nápravy. Sťažovateľ mal v lehote namietat' priamo proti skutočnostiam, v ktorých videl porušenie princípu prezumpcie nevinny. ESLP v danom rozhodnutí tiež uviedol, že vzhľadom na samotnú povahu práva zakotveného v čl. 6 ods. 2 dohovoru musí byť každý účinný vnútroštátny prostriedok nápravy, ktorého cieľom je odstrániť namietané porušenie prezumpcie nevinny počas prebiehajúceho trestného konania, dotknutej osobe okamžite k dispozícii a nesmie byť závislý od výsledku konania. Prijat' opačný záver by znamenalo poprieť samotnú zásadu rešpektovania prezumpcie nevinny (Gutsanovi proti Bulharsku, č. 34529/10, § 176... bod 19). Napokon pokiaľ ide o rozhodnutie Súdneho dvora vo veci C-203/21 z 10. novembra 2022 (DELTA STROJ), toto rozhodnutie sa týkalo výlučne prezumpcie nevinny so záverom, že čl. 48 charty bráni vnútroštátnej úprave, podľa ktorej vnútroštátny súd môže uložiť právnickej osobe trestnú sankciu za trestný čin, za ktorý je zodpovedná fyzická osoba, ktorá je oprávnená zaväzovať alebo zastupovať túto právnickú osobu, v prípade, že tejto právnickej osobe nebolo umožnené spochybnit' existenciu tohto trestného činu. Uvedené rozhodnutie sa týkalo právnej úpravy v Bulharsku, ktorá umožňovala trestnému súdu uložiť právnickej osobe peňažný trest za trestný čin (konateľ alebo zástupcu tejto právnickej osoby), ktorý je predmetom súbežného trestného konania, ktoré ešte nebolo právoplatne skončené.

33. Sťažovateľ vo svojej veci vidí porušenie prezumpcie nevinoty (aj) vo vyhláseniach (bývalých) predstaviteľov výkonnej moci (predsedu vlády) alebo členov politického hnutia, nešlo teda priamo o vyjadrenia orgánov činných v trestnom konaní, prípadne trestného súdu, čo je odlišná skutková okolnosť oproti veci Kasatkin. V nadväznosti na tieto vyjadrenia sťažovateľ namietal zaujatosť viacerých sudcov rozhodujúcich v jeho trestnej veci, pričom mal k dispozícii účinný právny prostriedok nápravy už v priebehu trestného konania (námietky zaujatosti), o ktorom bolo spôsobom predpokladaným ustanoveniami Trestného poriadku rozhodnuté. Z týchto hľadísk bola naplnená požiadavka, aby mal obvinený už v priebehu trestného konania dostupný účinný právny prostriedok nápravy v kontexte namietaného porušenia princípu prezumpcie nevinoty. Pokiaľ ide o námietku, že tlačové vyhlásenie bývalého predsedu vlády má byť použité ako dôkaz v konaní, ústavný súd odkazuje osobitne na procesné oprávnenia sťažovateľa ako obvineného v trestnom konaní a na realizáciu jeho práva na obhajobu, ktoré zahŕňa možnosť vyjadriť sa k navrhnutým a vykonaným dôkazom a možnosť predkladať vlastné dôkazy a pod. vrátane možnosti uplatnenia riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov. Sťažovateľom uvádzaná argumentácia takto nepredstavuje ani dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by viedli k aplikácii § 132 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

34. Z už uvedeného vyplýva, že sťažovateľ má v systéme trestného konania k dispozícii účinný prostriedok na dosiahnutie ochrany svojich práv v prípade uznania jeho argumentácie všeobecným súdom oprávneným konať o jeho prípadnom odvolaní či dovolaní. Za týchto okolností nie je daný dôvod, aby ústavný súd vstupoval v danej fáze do prebiehajúceho trestného konania vo veci sťažovateľa a neprípustne si tak predčasne uzurpoval právomoc všeobecných súdov. Ústavný súd pripomína, že nevyužitie označenej možnosti ochrany práv sťažovateľa nemožno nahradzovať ústavnou sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže konať len vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba nemá inú možnosť účinnej ochrany svojich práv (čl. 127 ods. 1 ústavy).

35. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. d) zákona o ústavnom súde v spojení s § 55 písm. d) a § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú (bod 2 výroku tohto uznesenia).

III.

K návrhu na odklad vykonateľnosti

36. Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia.

37. Podľa § 129 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na návrh sťažovateľa odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ak by právnymi následkami napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu hrozila závažná ujma a odloženie vykonateľnosti nie je v rozpore s verejným záujmom.

38. Pokiaľ ide o sťažovateľov návrh na odloženie vykonateľnosti napadnutého uznesenia, ústavný súd konštatuje, že z obsahu ústavnej sťažnosti a výsledku jej posúdenia ústavným súdom (ako to vyplýva z predchádzajúcich bodov časti II odôvodnenia tohto uznesenia) je zrejmé, že v danom prípade nie sú splnené predpoklady stanovené § 129 zákona o ústavnom súde na odloženie vykonateľnosti napadnutého uznesenia, a preto ústavný súd návrhu na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia nevyhovel (bod 1 výroku tohto uznesenia).

39. Keďže ústavný súd ústavnú sťažnosť ako celok odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa uplatnenými v jeho ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. marca 2026

Peter Molnár
predseda senátu